

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Egész évre ... 8 kor.

Egyévi szám 40 fill.

1905. évi július és
augusztus kivételével
havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:

IX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.

Kiadóhivatal:

V. Váci-körút 78. sz.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Ovári Torna-s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Prívigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athléta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi torna- svivóegyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Iskolai korcsolyázás.

Nem lehet panaszkodni az iskolai korcsolyázás fejlődésének lassúságára miatt, mert alig van iskola, hol, ha van reá mód, a tanulók ne korcsolyáznának. Az igaz, hogy a legtöbb iskola építésénél még épen nem gondolván a korcsolyázásra és a játékokra, az udvarok oly kicsinyek, hogy ott nem lehet pályát csinálni. De több vidéki korcsolyázó egyesület úgy segít a tanulók bajain, hogy a szegény tanulóknak ingyen, a jobb módúaknak csekély díjért engedi át saját pályáját. Hanem ez uton is csak kevesen korcsolyázhatnak. Pedig felfogásunk szerint a korcsolyázásnak elterjedése első sorban álló ügy a tornatanítás reformjában. Azt lehetne mondani, hogy egyenrangúvá kellene hogy váljék a szabadtéri gyakorlatokkal.

Gátul szolgál ugyan a korcsolyázásnak a régi iskolák kis méretű udvara, de azt tapasztalhatjuk, hogy a legtöbb iskola csak akkor tartja alkalmasnak az udvart a korcsolyázásra elég nagyoknak, ha rajta egyszerre az egész ifjúság elfér. Pedig ha egy osztálynak a fele korcsolyázhatik a pályán, már akkor érdemes a pályát megnyitni. Ugy kellene az ily pályán rendezni a dolgot, hogy míg az egyik tornaórán az osztály egyik fele tornázik, addig a másik korcsolyázzék; a másik órán pedig cseréljenek szerepet. Mert azt előre is felteszszük, hogy az igazgató megengedi, hogy a rendes tornaórákon is használható legyen a pálya és ne csak a szabad délutánokon. Mert csakis úgy fog a tanulócsapat egészében megtanulni korcsolyázni, ha a tornaórában korcsolyázhatnak a fiúk.

Az igaz, hogy sok iskolának udvarára néznek a tantermek ablakai, de egy kis felügyelet mellett olyan esendben megy a korcsolyázás, hogy a tanítást nem fogja zavarni a fiúk mulatsága. Azt tapasztaljuk, hogy a legtöbb iskolában még most is fizetni kell a pálya használatáért. Ezt semmivel sem tudjuk indokolni, mert a pálya fentartási költségeit még a legszegényebben dótált iskola is könnyen fedezheti. A tanulóknak pedig általában nincsen naponként 5—10 krajcárjuk, hogy jegyet váltsanak. A korcsolyázást kötelezővé csak úgy tehetjük, ha ingyen jut hozzá minden tanuló. Már pedig, ha a téli tornaórákat fel akarjuk használni a korcsolyázásra, akkor azt ingyenessé kell tenni.

Nehezen megy kezdetben a korcsolyázás tanítása, különösen az alsóbb osztályokban, mert alig van fiú, ki valamit is tudna. Ugy, de tapasztalatból mondhatom, hogy nem kell félni a legkisebb gyermeket sem a korcsolyázástól, mert a legügyetlenebb is minden baj nélkül maga megtanul. Csak a korcsolya jó legyen, éles legyen és jól álljon a lábón. Erre azonban figyelni kell.

A legtöbb esés épen nem a tanulásakor, hanem a tréfás iringázásokor történik, melynél a rendetlen kergetőzést el is kell tiltani. Különbösen az iskolai pályán rövid idő múlva a tanulók munkája folytán olyan rend és figyelem uralkodik, hogy a tanári beavatkozásra jóformán csak akkor van szükség, mikor a fiúkat haza kell küldeni. A korcsolyák beszerzése a szegényebb tanulóknál bizony nehezen megy, azért ajánlatos volna ezt apródonként ajándékozás, gyűjtés és az iskolai szerek számlájára vásárlás útján beszerezni. Van olyan iskola

is, hol az iskolaszolga ad kölcsön pár fillérért korcsolyát, hanem az épen a különös, hogy azokat a korcsolyákat kölcsönzi, melyek az iskolában maradtak gazdátlanul.

Ha az iskolai pálya oly nagy, hogy ott mások is korcsolyázhatnak, nem lehet megróni az igazgatót, ha a tanárok, tanulók ismerőseinek, akár leányoknak is megengedi a pálya használatát. A tanulóknak csak finomodik a jó családbeli leányok társaságában. Nálunk még most is oly félszeg felfogás uralkodik, mely a két-nemű ifjuságnak egymástól való elkülönítését egész a bálteremig az erkölcs érdekében kívánja. Holott tudjuk, hogy épen az olyan ifjak maradnak legtovább az ártatlanság mezében, kik növéreik s azok barátnéi tisztos környezetében nevelkedtek fel.

A korcsolyaversenyek a tanulóknak kedvét nagyon serkentik, így helyes dolog, ha évenként 2—3 versenyt is rendezünk. A versenyeknek célja itt nem az egyes kitűnő futókat jutalmazni, hanem mintegy rendszeressé tenni a korcsolyázás tanulását a fokozatos versenyszámok által. Így jutalmazni kellene az egészen kezdők közül a legjobbat, azután a középfokon a szép tartással körözőt, azután a legjobb műkorcsolyázót. Ha van hely a gyorskorcsolyázásra, úgy korcsolyafutásokat is kell rendezni. A jutalmaknak nem kell nagy értéket képviselni, inkább emlékeknek kell nyújtani.

Rendkívül nagy lendületet ad a korcsolyázásnak, ha néha a tanárok is megjelennek a pályán akár mint nézők, akár mint korcsolyázók. Persze, ha a tanár még jól is korcsolyázik, úgy a hatás még nagyobb. Nagy része van az angol fejlett testnevelésben annak, hogy az ottani tanár nemcsak a tornatanár, kitűnő sportember is, ki nem csufolkodik a tanítványával, ha az versenyt nyert, hanem ha veszett, ki nem adja könnyebben a szekundát az erősebbnek, mint a véznának.

Ugy de mit várhatunk e tekintetben még a mi tanárainktól, mikor még tornatanárképzésünk is mostohán bánik a növendékek sportszerű képzésével. A tanárok még általában mindent csak elméletben tanulnak, de sokan még életükben egy tornaórán sem voltak. Az angolnál, németnél nem kell különös gondot fordítani a tanárképzésnél a testgyakorlatokra, mert ott mindenki tornázik, vagy sportot űz. A korcsolyázás, játékok, szabadtéri gyakorlatok pedig nem olyan dolgok, melyeket csak a tornatanár taníthat meg, ezeket az ifjuságnak kell megtanulni. Erre pedig legbuzditóbb a tanári példa. Ha majd az ifjabb tanári nemzedék a versenypályán és mezőn nevelkedik fel, ha maga is űzi azokat a gyakorlatokat, melyek erőt, ügyességet, egészséget adnak a tanulóknak, akkor nem kell oly sokat törődni a tanulók testgyakorlataival az iskolának, akkor megy majd a dolog magától. De most nagyon jól teszi az iskola, ha a rendes tornatanításon kívül tördik a tanulók korcsolyázásával is.

Jelmezes jégünnepély.

Még olyan sikerült jégünnep nem volt Budapesten, mint a január 22-iki. Az idő nagyszerű volt, a jégünnep közreműködőinek és nézőinek egyaránt kedvező.

Hat óra tájban kezdtek sűrűbben előrobogni a fogatok, melyek a jelmezesek és a tribünök közönségének nagyrésztét szállították. Csakhamar megélték a korszolya-pavillon. Mintha a föld minden tájának és minden korának népei adtak volna egymásnak találkát.

A korcsolyapalota emeleti három üvegterme szüntől megtelt válogatott közönséggel, ép így a hatalmas korzó előtti tér, hol részint deszkapadlózat volt felállítva két sor székekkel, hátul pedig hely volt az állók számára. A palotával szemben emelkedett ki az impozáns jégbarlang, mely a dobsinai jégbarlang nagytermének hű másolata volt s kétszáz korcsolyázó kényelmesen elfért benne. A pályatestet erősebb gerendákból állították össze, fehér vászonlepedővel borították be s vízzel öntözték le, úgy hogy vékony jégréteg képződött rajta, mely úgy csillogott, mint a gyöngyház. Amint sötétedni kezdett, felgyógytak a villamos lámpák és a színes lampionok százai. Óriási tükörként terült el a korcsolyapalota és a mesterséges jégbarlang között a simára gyalult jég, melyet vasárnap déltől nem érintett korcsolya-él.

A zöld és piros tüzcillagok kigyuladtak a pálya körül s fényüket csak halványan verte vissza a jég fehér, tompa tükörfelülete. Bámulatatosan szép volt már ekkor is a jég és a tűz e kombinációja, de még eleve nebb lett minden, amikor pont háromnegyed hatkor egy mozsárágyú dördült el, hangosan hirdelve, hogy *Tél apó trónfoglalását* most fogják eljátszani szép bácsik és nénikék a felnőtt fiúk és leánykák nagyobb örömeire.

Csak a délolasz városok farsangja vagy a nápolyi hushagyó keddek mozgalmassága hasonlítható össze a tarka, vidám csapatok felvonulásával. Impozáns, színes és gyönyörködtető látvány volt: elől a Jégkirály kék selyem mentében, panyókára vetett meggy-szin bársony köpenyben, utána egész udvara tombolva táncolva.

Tél apó elvonulásával az udvarmester jelt adott a jégünnepély megkezdésére. A jelmezes jégünnep fénypontja volt dr. Márkus Jenő és Dezső Arthur bajnokok páros műkorcsolyázása, akiknek valósággal eseményszámba menő mutatványait szívárványszínű reflektorfény világította meg. Dezső Arthur külön mutatta be a jégen, a magyar csárda előtt, a gömöri kopogós csárdást, hol komáromi Csóka Józsi kiváló zenekara a „Ritka búza, ritka árpa, ritka rozs” nótát játszotta lassú tempóban. Ezeket a mutatványokat eredeti csárdáslépésben nem produkálta még magyar műkorcsolyázó. A műkorcsolyázók kiválóbbjai közül az ünnepélyen szíveségből közreműködtek még: Meszléri Tivadar Tóth Angela úrhölgygyel, Palkovics Adolf Eikl úrhölgygyel (Brassó), Steiner Hugó műkorcsolyázó Richter Mórné úrnővel. Végül szólóban Urbáry Sándor bajnok és Kronberger Lili úrhölgy mutattak be remek produkciókat.

Páratlanul sikerült a dobsinai jégbarlang nagytermének hű imitációja is, melynek 15 méter magas fedélzetéről valódi jégcsapok lógtak le, legföljebb csak az volt a kár, hogy a barlang külseje kissé túlszürke volt. A barlangban egész éjjel mozgalmas élet volt.

amennyiben egy ismert nevű fényképész éjjel fölvételeket csinált ott a jelmezes párokról a képes lapok részére. Szemgyönyörködtető látványt nyújtott Vajda-Hunyad vára, melyről kétszáz kilogrammnyi görögtűz fénye csillámlott le a kies fekvésű városligeti tóra.

Esti nyolc óta után kezdődött meg — az ünnepek végeztével — az általános koresolyázás, mely a szokottnál is sokkal vigabban folyt, két katonabanda harsogó zenéje mellett. A sok káprázati látványosság közben a koresolyázók megéheztek-megszomjaztak, át is fáztak a 6—7 fokos hidegben s körülbelül 2000 csésze tea s vagy ezer pár virsli fogyott el. Az angol buffetben természetesen már drágább ételnek is nagy volt a kelendősége. A pompásan sikerült mulatság 11 óráig tartott, s ekkor is a legszenvedélyesebb koresolyázók csak Götz jégmester háromszori csengetésére váltak meg a jégpályától.

P. U.

1905. évi egyetemi kardvívó-bajnokság versenyfeltételei.

A Budapesti Egyetemi Athletikai Club 1905. évi április hó 9-én bajnoki kardvívó-versenyt rendez.

A bajnoki verseny országos jellegű.

Résztehet benne minden egyetemi, műegyetemi, jog-, erdészeti, bányászati, gazdasági akadémiai és állatorvostan-hallgató, gentleman amateur vívó. Az idézett főiskolák kötelekébe tartozó egyévi önkéntesek, valamint azok, kik a bajnoki verseny idejét megelőzőleg számított 2 éven belül nyertek absolutoriumot, diplomájuk megszerzéséig a versenyben szintén résztvehetnek.

A bajnoki verseny győztese a „Budapesti Királyi Magyar Tudományegyetem 1905.-évi Bajnoka“ címét és bajnoki szalagon a B. E. A. C. aranyérmét kapja jutalmul. A második és harmadik helyezett: a B. E. A. C. ezüst, a negyedik és ötödik: a B. E. A. C. bronzérmét nyeri. Az esetleg rendelkezésre álló tiszteletdíjakat a jury belátása szerint osztja ki.

A bajnoki verseny minősítő-küzdelemből és körvívásból áll. A körvívásban úgy az első, mint a másodcsztályú vívók résztvehetnek.

A versenybíróóság 7 tagból áll. Elnöke: dr. Nagy Béla, a M. A. Sz. vívószakosztályának előadója. Tagjai: Pékassy Béla főhadnagy, Berty László főhadnagy, dr. Hajdú Marcell, Krencsey Géza, dr. Porteleky László, Zulavszky Béla százados. A körvívás elbírálásában a versenybíróóság elnökén kívül 2 tag vesz részt.

A nevezési díj 8 korona, a B. E. A. C. tagjai a felét fizetik.

A nevezések (a feltételeknek való megfelelést igazoló okmányok stb.) a B. E. A. C. titkársága címére (IV., Központi egyetem), a téték egyidejűleg a B. E. A. C. pénztári hivatala címére küldendők.

Nevezési határidő 1905. április 1., déli 12 óra.

A nevezések elfogadása felett a B. E. A. C. választmánya április 3-án tartandó ülésében dönt, amikor egyuttal az előmérkőzések ideje is megállapíttatik.

A nevezések minden indokolás nélkül visszautasíthatók.

Szemere Miklós elnök, Dr. Klupathy Jenő alelnök, Karafiáth Jenő ifjúsági elnök, Marczinkó Ferencz főtitkár.

Egy francia könyvről.

Georges Demény : Mécanisme et éducation des mouvements. Paris 1904. 518. l. Biblioth. scientif. internat. F. alcan.

Bár az előttünk fekvő munka elsősorban a physiologiai nevelés vezetőinek szól, kell, hogy minden paedagogust érdekeljen. Ma már nyitott ajtók döngését jelentené, ha ez állításunk igazolására akár a „testi nevelés“ általános fontosságát akarnók vitatni, akár pedig azt, hogy e név alatt összefoglalt paedagogiai behatások összesége csak az emberi szervezet funkcióinak minden irányban való ismeretére építhető. Hanem arra gondolunk, hogy könyvünk szerzője amellett, hogy elősmert elsőrendű szaktekintély a testi nevelés kérdéseiben, ritka helyes paedagogiai érzékkel bír. kinek fejtegetései mindig mély perspektívában jelennek meg. Annál becsesebb tulajdonság, mert a módszeres physiologiai gondolkodás és a nevelési problémák magasabb szempontból való conceptiójának kapcsolata még ma is inkább kivétel, mint szabály a paedagogusok között. Művünk sok önálló vizsgálatokon alapuló és nem ritkán a legelterjedtebb előítéleteket lerontó fejtegetéseit természetesen ép csak jelezhetjük e folyóirat hasábjain. Miután szerző a mozgás anatómiai mechanizmusát ismertette, áttér a különböző helyzetek (attitudes) és mozgások általános és egyes sajátos nyilvánulataikban (járás, ugrás, futás, úszás, evezés stb.) való elemzésére. Rámutat arra (153. l.), hogy a mozgásokat nem lehet másképen osztályozni, mint physiologiai hatásuk szempontjából. Tehát sem geometriai sajátágaik szerint, sem pedig annak alapján, hogy „szabadgyakorlatok“ e vagy „szergyakorlatok“ nem lehet őket helyesen osztályozni. Ez utóbbi eljárást avval hasonlítja össze, mintha a gyógyszereket az őket tartalmazó üvegek formája szerint csoportosítanók, nem pedig orvosi hatásuk szempontjából. Ily fonák és tisztán külső kriteriumokra támaszkodó eljárásból fakadnak az olyan káros tévedések, hogy a mozgásokat „minden irányban“ kell végrehajtani, tekintet nélkül arra, van-e ebből haszna a szervezetnek, sőt talán nem válik-e kárára? Szerző számos ily szempontokból inspirált gyakorlatokra mutat rá, melyeket ma túlbecsülnek, pl. a mászási gyakorlatokat, sőt akad olyan is, mely határozottan káros a szervezetre, mint pl. bizonyos függési gyakorlatok a gyűrűn. Épen ilyen előítélet uralkodik arra nézve, hogy mily ütemben történjenek a tornászati mozgások; sokan az élénk ütemben végzett gyakorlatoknak előnyt adnak, miközben a kezeket súlyokkal terhelik meg, összezavarván a mechanikus úton pillanatnyilag fokozott vérkeringést és légzést e funkciók spontán fejlesztésével, ami pedig a valódi

célt képezi. Általában könyvünk is küzd a tornaszerek túlbecsülése ellen, mintha csak alkalmazásukkal kezdődne a testgyakorlat, holott helyes csak a svéd gymnastika alapelve, mely szerint legjobb tornaszere maga az emberi test. Ehhez kell szereinket alkalmazni, nem pedig ez utóbbihoz nyomorítani a gyermek szervezetét. Így az egyszerű járás is többet ér pl. a kerékpározásnál.

Magukra az egyes gyakorlatokra nézve szerző nem egy szótében elterjedt tévedést igazít ki, midőn pl. kimutatja, hogy a támaszkodás korántsem ellentéte a függesnek. Tágabbkörű érdeklődésre számíthatnak azon fejtegetései, midőn a futás gondos elemzésével kimutatja, hogy annak conventionalis művészi ábrázolása mily képtelen s a valóság teljes ignorálásán alapszik. Legnagyobb tanulsága azonban e szép könyvnek, hogy módszertani mintát nyújt a mozgások beható és tudományos vizsgálatára, mely még korántsem találkozik a paedagogusok részéről azon érdeklődéssel, melyre pedig méltán számíthat. De csak azokéra, kik át vannak hatva attól a tudattól, hogy az ember egységes lény s így valódi nevelése is csak úgy lehetséges, ha egészen ismerjük. Akik e belátástól messze vannak, vagy általában kicsinyelni fogják e sokszor pedáns látszatu vizsgálatokat, vagy legjobb esetben kizárólag a tornatanító és orvos tanulmányainak körébe utasítják. Jól tudja azt szerzőnk is, midőn művét, úgyszólván, avval kezdi, hogy a mozgásokról való vizsgálatok nem számíthatnak arra, hogy a felületes elmélet lebilincseljék. Tegyük hozzá: hiszszük és reméljük, hogy annál inkább találunk majd nálunk is méltánylásra a tudományos paedagogusok részéről. (M. Paed.)

Pauler Ákos.

Utasítások a testgyakorláshoz.*

1. *Általános észrevételek.* — A testgyakorlást a szellemi és testi tulajdonságok összehangzatos képzése, a fegyelmre és lélekjelenlétre szoktatás, valamint a tömegek foglalkoztatása az iskolai tanításnak és nevelésnek egyaránt nagyfontosságú tényezőjévé teszi. Tanítása ennél fogva csakis akkor számíthat sikerre, ha feladatainak megoldásában az iskolai nevelés céljaihoz szorosan alkalmazkodik és annak kiegészítő részéül tekinti magát. E tekintetben különös nyomaték esik az egyéni képességek fejlesztése és a szabad cselekvésre szoktatás mellett az ifjúságnak nagyobb tömegekben való egyidejű foglalkoztatására, mivel csak ebben az együttes munkában tanulja és szokja meg a tanuló az élet számára azt a fegyelmet, melynél fogva az egyes ember önként rendeli magát alá a nagyobb egéset alkotó szervezet követelményeinek. Az iskolai tornázás nem lévén öncél, hanem csupán eszköz az ifjúság erejének és ügyességének tervszerű kifejlesztésére, ebből önként következik, hogy az úgynevezett műtornázásnak és a testgyakorlatok sport-szerű üzésének az iskolában helye nincs s hogy az ifjúság tömeges gyakorlásának nemcsak a rendes szabadgya-

korlatokban, hanem a többi testedző nemekben is lehetőleg érvényesülnie kell.

A tornateremben a fegyelm kérdése kiválóan fontos. A gyakorlatok alatt teljes csend rendszerint csak a rend- és szabadgyakorlatoknál követelendő, mert ezeket a gyakorlatokat a legnagyobb szabotossággal kell végezni. A szertornázásnál már valamivel fesztelenebbek lehetnek a tanulók, a nélkül azonban, hogy ez által a köteles fegyelm és sorrend megzavartatnék. A játékoknak meg kell eredeti jellegüket őrizniök. Könnyelmű és rakoncátlan tanulóknak az együttes gyakorlatok bőven kínálják az alkalmat a rendbontásra. Ezek mindannyiszor komolyan és a meggyőzés eszközeit használva, kötelességük teljesítésére intendők, sőt erre a szükséghez képest nagyobb szigorúság alkalmazásával is szorítandók; de a tanárnak mindig gondosan ügyelnie kell rá, hogy ebbeli eljárása, a mód és eszközök dolgában az iskolai nevelés általános követelményeivel benső összhangzásban legyen.

A testi nevelésben sokkal inkább megbecsülendő a komoly igyekezet és szorgalom, mint a betanult gyakorlatokban elért ügyesség. Ez a körülmény szolgáljon zsinórmértékül az osztályozásnál is, amely csupán akkor lehet igazságos és jótékony nevelő hatással, ha pontos egyéni megfigyelésre támaszkodik. A megszabott tananyag és az osztály átlagos tudása együtt szolgáljon mérték gyanánt az egyesek osztályozásánál. Figyelembe veendők továbbá: a tanuló fellépése a rendgyakorlatoknál, ügyessége a játékokban, valamely szabadgyakorlat vagy szergyakorlat megoldásában. Azokat a tanulókat, akik a legjobb akarat és szorgalom mellett is csak részben bírnak az illető osztály követelményeinek megfelelni, nem szabad „elégtelen” érdemjeggyel osztályozni.

Az iskolai év vége felé valamennyi intézeti tanuló részvételével nyilvános torna-ünnepély tartandó. A tanuló ily alkalommal kiválóan a tömeges gyakorlatban (rend- és szabadgyakorlatok, szertornázás és játék) mutassák be képességeiket, de minden különösebb előkészület (training) nélkül. A győztesek kitüntetésben részesülnek. A győztes csapatok oklevelet kapnak a győztes tanuló nevének megjelölésével. Ez az oklevél buzditásul a tornateremben ki is függeszthető. Az egyéni versenyek győztesei (első sorban könyvekkel) jutalmazhatók.

Az iskolai testgyakorlás főképen az ifjúság egészségét fentartó és fejlesztő eszköznek tekintendő; azért óvakodni kell mindennemű túlzástól, megerőltetéstől és mindattól, ami az ifjúság egészségét veszélyeztethetné.

A testgyakorlás akkor van legjobb hatással az emberi szervezetre, ha szabad ég alatt, friss levegőn végezzük. Azért, ha csak a körülmények megengedik, a tornatanítás az évszakoknak és az időjárásnak megfelelően a szabadban történjék.

Kedvezőtlen időben a tornacsarnokra kerül a sor. Természetes, hogy itt is szigoruan meg kell tartani az egészségügyi óvintézkedéseket. Így pl. gondoskodni kell a tornacsarnok kellő szellőztetéséről (még óra közökben is), teljes tisztántartásáról, pormentesítéséről, megfelelő hőmérsékletéről (15° C.) stb.

A tornaóra végén megerőltető gyakorlatok nem végezhetők; ilyenkor az élénkebb mozgást kevésbé kimerítő gyakorlatokkal kell mérsékelni, hogy a szervezet rendes állapotát újból visszanyerje.

Fontos kérdés a tornaórák helyes beillesztése az általános órarendbe. Általában szem előtt tartandó, hogy reggel 8 órától 9-ig s ahol délutáni tanítás is van, 2-től 3-ig ne legyen tornatanítás. E határok közt pedig a torna-órák úgy osztandók be az elméleti tárgyak órái közé, hogy a testgyakorlás után rajz vagy írás ne essék.

* Közelebről a gymnaziumi tantervnek testgyakorlati utasításait bíráló két cikket kaptunk. A cikkek közlése előtt szükségesnek tartjuk az utasításoknak illető részeit bemutatni. Az általános részre vonatkozó cikket következő számunkban hozzuk.

Vannak tanulók, akik szervezeti hibáik miatt, vagy egyéb egészségi okoknál fogva a rendszeres tornázásban vagy egyáltalán nem vehetnek részt, vagy a körülményekhez képest csak bajuknak megfelelően és külön utasítás alapján foglalkoztathatók. A testgyakorlás alól való felmentés csak a bajt igazoló orvosi bizonyítványnak az iskolai orvos által való felülvéleményezése után történhetik meg. A felmentés lehet általános, vagy részletes (a testgyakorlás egyes nemei alól), végleges vagy ideiglenes (egy harmadra, néhány hétre és egyes órákra). A véglegesen felmentett tanulók nem kötelesek a tornaórákon megjelenni, a részben vagy ideiglenesen felmentettek azonban ott tarthatók és osztályozandók. Ahol nagyobb számmal vannak testi fogyatkozásban szenvedő tanulók, ezek csoportonként külön időben — esetleg svéd gymnastikával — foglalkoztatandók, de mindenkor az orvos rendelkezése szerint.

2. *A tornahelyek térbeli viszonyairól és a szükséges torna- és játékeszközökről.* — A középiskolai törvény értelmében egy tornatanár legföljebb 60 (hatvan) növendéket taníthat egy órában. A tornateremben egy-egy tanulóra fejenként 4 m² területet számítván, a terem alapterületének legalább 240 m²-nek kell lennie. A hosszúság a szélességhez úgy aránylik, mint 2 : 1. A tornaterem magassága legalább 6 m. Az oly intézetekben, ahol a meglévő tornaterem nagysága még ezen méreteknek sem felel meg, a tanítás párhuzamos osztályok szerint rendezendő be.

A tornaterem talaja az eddig szokásos cser vagy deszkapadió mellőzésével lehetőleg fűrészporból, fővényből és marhasóból álló keverékből állítandó elő olyformán, hogy 3 métermázsza fűrészporthoz 1 métermázsza fővény és legalább 1/2 métermázsza só kevertessék. Az így előállított talaj szőnyegpuhaságú és teljesen pormentes, kevés gondozás mellett évekig is eltart a legjobban megfelelő a testgyakorlás egészségügyi követelményeinek.

A tornaszerek (kivéve a mászó-szereket és esetleg a nyújtót) ne álljanak rögzítve a tornateremben, hogy minél tágasabb hely jusson a szabad mozgásra és a mozgási játékot kedvezőtlen időben is gyakorolathassuk. A tisztaság fentartására is kedvezőbb, hogy lehetőleg minden eszköz a falakon függjön. Ebben az esetben természetesen gondoskodni kell oly berendezésről, amely lehetővé teszi a szerkek csekély idővesztéssel járó gyors felállítását és elrakását, amit a tanulóknak erre való betanításával és szigorú rend meghonosításával még fokozhatunk.

A tornaterem bejáratai előtt lábtisztító rács vagy szalmapokróc legyen. A tulajdonképeni tornaterembe a tanulók csak az öltözőszobán keresztül juthatnak, ahol poros lábbelijüket előzőleg felszárítják a tornacipővel. Nagy gonddal kell afölött őrködni, hogy ezeket a cipőket a tanulók csak a torna-órában használják. A tanulók lehetőleg tornainggel és övvel is el legyenek látva, ha a tornacsarnokban vannak.

A nyári tornahely, vagyis játszótér lehetőleg az iskola közelében, alkalmas helyen rendezendő be s körülbelül 200 m. hosszú és 100 m. széles legyen. Alakja lehetőleg derékszögű négyszög, melynek hossza kétszer akkora, mint szélessége.

A játszótér tornaszerekkel is felszerelendő, hogy a tanulók a szertornázást a szabadban is gyakorolhassák. A tér egyik oldalán néhány méter hosszú és 3—5 m. magas deszkafal emelendő, mely több játékhoz okvetlenül szükséges. Hasonlóképen 4—5 m² nagyságú, 20—30 cm. mély, finom homokkal kitöltött leugró hely is legyen a játszótér alkalmas pontján. Végül szükséges, hogy a já-

tékeszközök megőrzése végett biztosan zárható fabódé állíttassék fel.

Kívánatos az is, hogy a játszótér léckerítéssel, élő sövénynyel, vagy árnyékot adó fákkal legyen szegélyezve.

Az alábbi jegyzék magában foglalja mindazokat a torna-eszközöket, amelyek egy középiskolai tornahely és játszótér felszerelésében mellözhetetlenek.

I. Kézi szerek.

1. Fabotok keményfából, 1.01 m. hosszú, 3 cm. vastagságúak; fejenként 1 drb.
2. Vasbotok, 1.10 m. hosszú, 20—24 mm. átmérővel, súlyuk 2—4 kg., fejenként 1 drb.
3. Súlyzók, 1.5—3 kg. darabja, vegyest az V. osztálytól kezdve, fejenként 1 pár.
4. Buzogányok, 40—45 cm. hosszú és 6—7 cm. vastagságú, 30 pár.
5. Rudak (ugrórudak), 2.80—3.20 m. hosszúak, 12 drb.
6. Gerely, tölgyfából, tompa és hegyes véggel, 1.5—2 m. hosszú, 3 drb, a gerelyfő keményfából, 1 drb.
7. Rövid botok, 25—30 cm. hosszú, 3 cm. vastagság, keményfából, 50 drb.
8. Vasrudak, 15—20 kg. súlyu, 2 drb.
9. Vasgolyók, 5—7 kg. súlyu, 2 drb.
10. Kövek (emelő- és dobásgyakorlatokra), 5—15 kg., 2 db.
11. Diszkosz (korong), 2.5 kg., 2 drb.
12. Mérőszalag, legalább 10 m. hosszú, centiméteres beosztással, 2 drb.
13. Lengőkötél, puhára font, 6 m. hosszú, horóggal, 1 drb.
14. Húzókötel, 15—20 m. hosszú, 2.5 cm. vastag, 1 drb.
15. Ütemjelző, 2 drb.

II. Ugrószerek.

16. Ugrómércék fogazva, 5 cm. beosztással, 2 pár.
17. Mélyugrásra való emelhető pole, 50—60 cm., 4 drb.
18. Rohamdeszka, 3 m. hosszú, 90 cm. széles, 2 drb.
19. A rohamdeszka-állvány keményfából s legföljebb 1 m. magas legyen, 2 drb.
20. Bak (keményfából), bőrrel bevonva, emelhető lábakon, 1 drb.
21. Ló, bőrrel bevonva, 1 drb.
22. Hosszú-ló, 5 m. hosszú, 4 pár kápvával, 1 drb.
23. Ugrózsámolyok, 40 cm. magas, 4 drb.

III. Mászószerek.

24. Függélyes mászórudak, 6 m. hosszú, 5—6 cm. vastag, 4—8 drb.
25. Mászókötelek, 6 m. hosszú, 3—4 cm. vastag, 4—8 drb.
26. Árboe (a mászórudak keresztgerendájának alátámasztásául is használható a tornacsarnokban), 6 m. hosszú, 15—25 cm. vastag, 1 drb.

IV. Függésre való szerek.

27. Nyújtó, az oszlopok keményfából, acélruddal (2—2.2 m. hosszú), 2 drb.
28. Gyűrűhinták, különféle magasságra tehető, heveder helyett szíjszerkezettel, 4 pár.
29. Létrák (vörös fenyőből), felállíthatók függélyesen, rézsútosan és vízszintesen, 4 drb.
30. Körhinta, 4 águ, 1 drb.

V. Támaszra való szerek.

31. Korlát (bükfából), szélesbíthető és emelhető szerkezettel, 42—45 cm. belső szélességgel, 2 drb.

Megjegyzés: A rövid korlát legalább 2.75 m. hosszú, 33—54 cm. széles; a hosszú korlát legalább 5 m. hosszú, 33—44 cm. széles.

VI. Lebegő gyakorlatokra való szerek.

32. Lebegőfa, emelhető és állítható, 7.80 m. hosszú, 14—17 cm. vastag, az egyik oldalon laposan ledomborítva, a másikon gömbölyű legyen, 1—2 drb.

VII. Játékeszközök.

33. Kis kézi bőrlabdák, 5—6 cm. átmérővel, 50—100 drb.

34. Teljesen puha pamutlabda, 8—9 cm. átmérővel, 50—100 drb.

34. Kettős burokkal ellátott kemény, 10 cm. átmérőjű, vitorlavászon-labdák, 5 drb.

36. Kettős burokkal ellátott és kőccal tömött, 20—25 cm. átmérőjű, 2—3 kg. súlyu vitorlavászon-labdák, 3 drb.

37. Füles labdák disznóbőrből, 25—30 cm. hosszú füllel, szőrrel tömve, 20—25 cm. átmérőjű, 2.5—3 kg. súlyu, 5 drb.

38. Rugdaló labdák (football), 5—10 drb.

39. Célkorlát (kapu), 3—4 m. hosszú s mintegy 5 cm. átmérőjű, alul hegyes, földbe szurható véggel ellátott és felül 6—7 m. hosszú zsinórral összekötött rudak, 2—4 pár.

40. Határjelzők, 1.1 m. hosszú és 3 cm. átmérőjű, alul hegyes, felül 1.5 dm. vörös vászonnal ellátott, keményfából készült botok, 20 drb.

41. Útőfák, különféle nagyságban, 10 drb.

42. Néhány rövidebb és hosszabb kötél (tréfás versenyek számára).

A tornaterem, valamint a játszóhely felszereléséhez tartozik a hordozható mentőszekrény, amely mindazokat a szereket magában foglalja, amelyekre a tornatanárnak és az esetleg hívandó orvosnak a gyors segítségnyújtása végett szüksége van. Nem kell túlsok szer; a tornaterem és játszóhely nem kórház és kevés szerrel beérjük, de ezeket jó karban kell tartani s a romlottakat és fogyó felvevőket gondosan pótolni kell.

Magától értetődik, hogy a tanító ismerje a szerek célját és használatuk módját, valamint azt is, hogy miképpen járjon el a tornateremben és játszóhelyen előfordulható balesetknél. Különösen a következő fontos szabályokat tartsuk szem előtt:

a) Zúródásoknál, vérzéseknél (sebek, orrvérzés), rázkódtatásoknál beálló vértódulás esetében magas fekvést adjunk az illető testrésznek és borogassuk hideg vízzel; a beteget friss levegőre vigyük.

b) Ájulásoknál stb. az agyban beálló vérhiány esetében a beteget friss levegőre vigyük, mélyen fektessük a fejét, szűk ruháit oldozzuk fel, hideg vízzel fűcskendezzük.

c) Nyitott sebek első sorban tisztaságot kívánnak; ne érintsük ujjal; kis sebeknél elegendő a ragasztó flastrom; a nagyobb sebeket tiszta kötéssel védjük tisztatlanság ellen és a többit bizzuk az orvosra.

Az oly tanulókat, akiket rosszullet vagy baleset miatt haza kell küldeni, sohase bocsássuk el magukban, hanem adjunk melléjük két megbízható társat; komolyabb esetben a tanító maga kísérje haza az illetőt, hogy megbízható felvilágosítást adhasson a szülőknek a baj okáról és tüneteiről.

(Folytatása következik.)

Különfélék.

A bécsi nemzetközi korcsolyázó versenyen versenyzőink egy első és egy második díjhoz jutottak és pedig Péczely, illetve Leviczky révén.

Részletes eredmény:

Ötszáz méter. 1. Weisz (Bécs) 52¹/₅ mp.

2. Leviczky (Budapest) 55¹/₅ mp.

3. Weidinger (Bécs) 56 mp.

Nyolcan indultak. Péczely, ki Schillinggel egyetemben bukott, feltétlenül megnyeri a versenyt nem bukás esetén, mert az utolsó méreteken bukott és ideje addig a legjobb volt.

Ezeröttszáz méter. 1. Péczely 2 perc 48³/₅ mp.

2. Leviczky 3 perc ¹/₅ mp.

Ezzel kapcsolatban tartották meg Ausztria gyorskorcsolyázó bajnokságát is, melyet a pontozási szisztema alapján Weidinger nyert meg Weisz ellen három második helylyel, a Weisz két első helye dacára, mert egy helyzetlen futása volt az 5000 méteres futásban.

Ötszáz méter. 1. Weisz 54 mp. 2. Weidinger 56¹/₅.

Ezeröttszáz méter. 1. Weisz 3 perc 2²/₅ mp. 2. Weidinger 3 perc 03 mp.

Ötezer méter. 1. Schilling 9 perc 20 mp. 2. Potuchek 9 perc 52 mp. 3. Weidinger 9 perc 57 mp.

Az idők azért oly jók, mert a 320 méteres pályán az együtt induló versenyzők egy körrel kevesebbet futottak, mint 5000 méter, ami tisztán a rendezőség hibája. Schilling, ki ebből kifolyólag a rendezőséggel összeütközésbe jött, a délelőtt megtartott 5000 méteres verseny után a bajnokságot feladta.

A Magyar Athletikai Klub kardhandicapje. A M. A. C. házi kardhandicapje m. hó 16-án, hétfőn este kezdődött a klub Nemzeti Lovardában lévő vívótermében a tagok rendkívüli érdeklődése mellett. Az eredmények ezek: I. csoport: 1. Tóth Péter (2 tuss előny), 2. Gerde Oszkár (4 t. e.), 3. Békessy Béla (0 t. e.), 4. Balogh József dr. (3 e. e.), 5. Bányay Béla (6 t. e.) és Farkas László (3 t. e.). II. csoport: 1. holtversenyben Bakos Géza (3 t. e.), és ifj. Földváry György (4 t. e.), 2. holtv. Ujfalussy Gábor (3 t. e.) és Pistor Ervin (3 t. e.). III. csoport: 1. Nagy Valér (3 t. e.), 2. Krencsey Géza (1 t. e.), 3. Kazár Emil (6 t. e.), 4. Csihál Róbert (5 t. e.). A döntőbe kerültek Tóth, Gerde, Bakos, Földváry, Nagy. A döntő küzdelem szerdán este 8 órakor lesz. A küzdelmek igen szépek voltak, a handicap meglehetősen kiegyenlítette az esélyeket, ami az eredményekből is látható. Kiváló szépen vívott Tóth Péter és Nagy Valér. Handicaper Nagy Béla dr. volt. A versenybírószágban Nagy Béla dr., Zulavszky Béla és Hollósy Jenő foglaltak helyet.

A döntő küzdelemben első Krencsey Géza (1 tuss előny), második Gerde Oszkár (4 tuss előny), harmadik Nagy Valér (3 tuss előny), negyedik és ötödik holtversenyben ifj. Földváry György (4 tuss előny) és ifj. Tóth Péter (2 tuss előny), hatodik Bakos Géza (3 tuss előny). A handicapben a fentiekén kívül résztvettek még Békessy Béla (előny nélkül), Balogh József dr. (3 tuss előny), Ujfalussy Gábor (3 tuss előny), Lestyánszky Dezső (3 tuss előny), Bányay Béla (6 tuss előny) és Pistor Ervin (3 tuss előny). A verseny, mint a résztvevők számából látható, igen jól sikerült. A küzdelmek

igen hevesek, de azért szépek voltak. Krencsey hatalmas tudásán kívül nagy kitartásával győzött. Feltűnően jól vivott Gerde Oszkár és Nagy Valér. Az ifju gárda is nagy haladást mutat.

A tavaszi labdarugó-mérkőzések A Magyar Labdarugó-Szövetség intéző bizottsága ülést tartott, amelyen megjelentek a bajnokságért küzdő fővárosi sportegyesületek kiküldöttei és kisorsolták az 1905. évi bajnokság tavaszi fordulójának csapatait. Az első mérkőzés február 19-én lesz, azután minden vasárnap és ünnepnap lesz két-három bajnoki mérkőzés. A tavaszi forduló utolsó két mérkőzését május 28-án fogják megtartani. Csak április kilencedikén nem lesz bajnoki küzdelem, mert akkor lesz a magyar és osztrák válogatott csapat tavaszi mérkőzése Budapesten. A sorsolás eredményeképpen a következő párokban fognak mérkőzni a csapatok:

Február 19: Fővárosi Torna-Club—Magyar Testgyakorlók Köre; Magyar Atlétikai Klub—33-as Football-Klub; Ferencvárosi Torna-Klub—Ujpesti Torna-Egyesület.

Február 26: Postások—Magyar Uszó-Egyesület; Ferencvárosi Torna-Club—Müegyetemi Atlétikai és Football-Klub; 33-as Football-Klub—Magyar Testgyakorlók Köre.

Március 5: Magyar Atlétikai Klub—Ferencvárosi Torna-Klub; Ujpesti Torna-Egyesület—Magyar Uszó-Egyesület; Postás—Fővárosi Torna-Egyesület.

Március 12: Müegyetemi Atlétikai és Football-Klub—Magyar Testgyakorlók Köre; 33-as Football-Klub—Ferencvárosi Torna-Klub; Magyar Atlétikai Klub—Ujpesti Torna-Egyesület.

Március 19: Magyar Uszó-Egyesület—Fővárosi Torna-Club; Postások—Müegyetemi Atlétikai és Football-Klub.

Március 25: Magyar Testgyakorlók Köre—Ferencvárosi Torna-Club; 33-as Football-Klub—Ujpesti Torna-Egyesület.

Március 26: Magyar Atlétikai Klub—Fővárosi Torna-Klub; Magyar Uszó-Egyesület—Müegyetemi Atlétikai és Football-Klub.

Április 2: Postások—Ferencvárosi Torna-Klub; Magyar Testgyakorlók Köre—Ujpesti Torna-Egyesület.

Április 16: 33-as Football-Klub—Fővárosi Torna-Egyesület; Magyar Atlétikai Klub—Magyar Uszó-Egyesület.

Április 23: Müegyetemi Atlétikai és Football-Klub—Ferencvárosi Torna-Klub; Postás—Magyar Testgyakorlók Köre.

Április 24: Ujpesti Torna-Egyesület—Fővárosi Torna-Club; 33-as Football-Klub—Magyar Uszó-Egyesület.

Április 30: Magyar Atlétikai Klub—Müegyetemi Atlétikai és Football-Klub; Ferencvárosi Torna-Klub.

Május 7: Postások—Ujpesti Torna-Egyesület; a Magyar Testgyakorlók Köre—Magyar Uszó-Egyesület.

Május 14: 33-as Football-Klub—Müegyetemi Atlétikai és Football-Klub; Magyar Atlétikai Klub—Postások.

Május 21: Ferencvárosi Torna-Klub—Magyar Uszó-Egyesület; Ujpesti Torna-Egyesület—Müegyetemi Atlétikai és Football-Klub.

Május 28: Magyar Testgyakorlók Köre—Magyar Atlétikai Klub; 33-as Football-Klub—Postások.

Magyar utazó gyalog. Egy kalandos magyar ifju, Zrinyi Béla, kiskanizsai fiu, két év előtt gyalogosan neki-

vágott a világnak. Törökországon, Kis-Ázsián, Afganisztánon át eljutott Nasztabadba, a perzsa határra. Utjában számos veszedelmes kalandja volt, azonban a hatóságok mindenüft barátságosan fogadták s gyakran fegyveres kísérettel is ellátták. Zrinyi Béla most egy nagykanizsai barátjának levelet írt, amelyből megtudjuk vándorlásának további történetét. Nasztabadból hosszú bolyongás után Benderababba, a perzsa öböl kikötővárosába érkezett. Tizenkét napig a sivatag rengetegekben járt. — A perzsa hatóságok két lovas és két tevév rendőrt adtak neki kíséretül. Október 20-án érkezett Kerman perzsa városba, melynek 50.000 lakosa van. A kormányzó palotájába szállt. De ott lázas betegség kezdte gyötörni. Azt tanácsolták neki, hogy menjen az angol kórházba. Hét napig feküdt ott. A városban és a kórházban is kolera betegek voltak. Október 31-én hagyta el Kermant és két lovaskatona kíséretében útnak indult Benderababba és oda november 15-én ért. — Onnan hajón Bombayba indult.

„M. Paizs.”

A kerékpár Németországban. Egy németországi előkelő sportlap tudósítója érdekes megfigyeléseket tett abban az irányban, hogy mennyire el van terjedve a kerékpár Németországban. A kerékpár már Németországban is teljesen elvesztette tisztán sport jellegét, ép úgy, mint nálunk, sőt még jobban, amennyiben nemcsak gyári munkások, kihordók, postások, hanem még a falusi földművesek is használják s úgyszólván teljesen nélkülözhetetlen a mindennapi használatban. A földműves, akinek kerékpárja van, sok időt megtakarít magának. Reggel fölkel, szépen elvégzi a ház körül apró teendőit, segíthet feleségének, megvárja, míg a gyermekek az iskolába mennek, s azután felül a kerékpárjára és még mindig előbb kezdi meg a mezei munkát, mint akik gyalog mennek ki földjükre, néha egy-két óra járásnyira. Azonkívül pedig a kerékpározás a munkástól föltétlen józanságot követel, mert a sörtől, pálinkától kótyagos ember vesztel nélkül nem ülhet fel a kerékpárra. Mikor este a munkából hazatér, sokkal hamarabb otthon van, mintha gyalog menne, s ismét megvan az az előnye, hogy este is dolgozhatik otthon a gazdaságban s marad ideje, hogy neje és gyermekei körében szórakozhasson. Akí csak megteheti, vesz a fiának kerékpárt, hogy azon járjon az iskolába, s lehetőleg korán tanulja meg, hogy: „Az idő pénz!”

A szünidei fürdőkonviktusok. A Középkolai Tanár-egyesület legutolsó ülésében tudvalevően bizottságot küldött ki a szünidei fürdőkonviktusok ügyének tanulmányozása dolgában. Ez a bizottság legutóbb tartott ülésében megállapodott abban, hogy a sajtó útján az egész országban közhírré teszi a következő tudnivalókat: 1. A szünidei fürdőkonviktusok célja, hogy a középosztálynak beteg, vagy üdülésre szoruló és középiskolába járó fiugyermekei részére tanári felügyelet mellett jó és olcsó ellátást és gyógyítást biztosítsanak. 2. Egyelőre az 1905. évadra két ilyen konviktust terveznek: Csizen és Bártfán ahol a tanulók egy-egy négyheti turnusban, június végétől július, illetve augusztus végéig részesülnek teljes ellátásban, gyógyításban és felügyeletben napi három koronaért. 3. A kellő tájékozás érdekében, a hogy a szükséges berendezésről idejekorán gondoskodhassék, a bizottság már most felkéri a budapesti és vidéki középiskolák igazgatóit, az iskolaorvosokat és érdekelt szülőket, hogy az előrelátható jelentkezők számát, további kötelezettség nélkül, levelezőlapon mihamarabb közöljék az előkészítő bizottság elnökével. Kemény Ferenc igazgatóval (Budapest, VI., Bulyovszky-utca 26.

30 éves jubileum. Erdélyi Imre, a kir. kath. főgimn. tornatanára mult hó 10-én töltötte be a tanügyi pályán kifejtett működésének 30-ik évét. Évek hosszú során át mint tanító működött, közben pár évig igazgató is volt, tanított a képző-intézetben, utóbb gimn. tornatanár lett. Működése hasznos és áldásos volt, melynek legnagyobb bizonyága volt növendékeinek szeretete és tisztelete. Irodalmi téren is szorgos munkásságot fejtett ki, írta meg Szatmár vármegye földrajzát, mely ma is tankönyvül szolgál. Állandó munkatársa volt egyik vagy másik helybeli lapnak s tudósítója a fővárosi lapoknak. Lapunknak most is állandó munkatársa, ki azonban szerényül, álnevek alá rejtőzik. Sikeres és buzgó működése után méltán megérdemli Isten áldását.

Az óbudai tornaegylet m. hó 5-én abból az alkalomból, hogy Gergelyi Jakabnak, az egylet egyik megalapítójának és tiszteletbeli tagjának és sok éven át buzgó elnökének, Diószeghy László festőművész által az egyleti csarnok részére megfestett és ajándékozott arcképét leplezte, lélekemelő és fényes ünnepélyt rendezett. Az ünnepély este fél 7 órakor a III. ker. Kálvin-utca 4. sz. egyleti csarnokban kezdődött, a hol dr. Botzenhardt János egyleti elnök tartalmas és lendületes beszédben az ünnepély jelentőségét és az ünnepeltnek az egylet körül szerzett érdemeit méltatta, míg Gergelyi Jakab válaszában az egyletet további támogatásáról biztosította. Ezután a Pertl-féle vendéglőben mintegy 100 terítékű társasvácsora következett, melyen az ünnepelt és családján kívül a kerület kitünőségei, az ünnepelt sok tiszte-

lője, számos tornász családtagjai és a tagok csaknem teljes számban vettek részt. A társaság jó hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt és számos és lelkes felkészültöben ünnepelte Gergelyi Jakabot és családját.

Automobil-kiállítás. A budapesti automobil-kiállítás május 7—21 között lesz a városligeti Iparcsarnokban. A Magyar Automobil Clubnak úgy az illetékes hatóságok, mint a kereskedelemügyi minisztérium megígérte támogatását. A kiállításnak ingyen bocsátotta rendelkezésére az Iparcsarnokot. A francia automobilgyárosok közül pedig Richard-Brasier, Peugeot és Delaunay-Belleville három-három kocsit jelentett be, Serpolet, Mors és mások pedig szintén bejelentették már gyártmányaikat. Németország gyárai is nagyszámmal vesznek részt a kiállításon. Az automobil-versenyek május 14-én délelőtt lesznek, még pedig egy kilométer-verseny és egy hegyi verseny. A versenyekben azonban csak azok vehetnek részt, akik tagjai a Magyar Automobil Clubnak. A versenybizottság elnökévé Wimpffen Siegfried gróftól választották meg. A kilométer-verseny a Városligetben levő 1250 méter hosszú automobil-korzóvonalon kerül döntésre. A pálya, melynek szélessége mindenütt öt méter, kitűnően fog hivatásának megfelelően. A pályán különben naponként korzó-kocsizás lesz, hogy a közönségnek alkalma legyen a neki tetsző gépkocsikat kellően ki is próbálhatni.

Kiadótulajdonosok: **Légrády Testvérek.**

ÓVÁS!

Tudomásunkra jutott, hogy idegen gyárból származó oly pneumaticok vannak forgalomban, melyekre **védjegyhamisítás szándékával**

„Continental“

szó van bélyegezve.

Figyelmeztetjük t. vevőinket és a nagyközönséget, hogy a valódi

Continental-Pneumatic

a gummiba préselt **sas** védjegyről ismerhető fel.

Egyszersmind kinyilatkoztatjuk, hogy feljelentéseket, melyek a védjegybitorlás felderítésére és megbüntetésére vezetnek, szívesen és busásan jutalmazunk.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
Budapest.

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalm.

„Damascinus“- kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva **nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvja a kezlyüt a kopástól.**

A cs. és kir. hadügyminisztérium 1522/1896. sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

== Bármely kardra könnyen ráerősíthető. ==

Legtöbb államban szabadalmazva.

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
BUDAPEST.

Előfizetési díj:
 Negyedévre ... 2 kor.
 Félévre ... 4 kor.
 Egész évre ... 8 kor.
 Egyes szám 40 fill.
 Megjelen július és
 augusztus kivételével
 havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:
 IX., Ferencz-körút
 31. szám, I. em.

Kiadóhivatal:
 V., Váci-körút 78. sz.

Az Achilles Sport-Egylet,
 Aradi Korcsolyázó-Egylet,
 Budapesti polgári lövészegyes.,
 Budapesti Torna-Club,
 Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
 Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
 Budapesti Torna-Egylet,
 Délvidéki Kerékpár-Egylet,
 Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
 Debreczeni Torna-Egylet,
 Fővárosi Vivó-Club,
 Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
 Győri Csónakázó-Egyesület,
 Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
 Kassai Korcsolyázó-Egylet,
 Kassai Tornászó- és Vivó-Egyes.,
 Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
 Körmendi Athletikai Club,
 Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
 Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
 Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
 Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
 Magy. Testgyakorlók Köre,
 Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
 Magyar Úszó-Egylet,
 Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
 Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
 Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
 Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
 N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
 Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
 Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
 Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
 Neptun Bpesti Evező-Egylet,
 Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
 Ó-Budai Torna-Egylet,
 Pécsi Athletikai Club,
 Pápai Korcsolya-Egylet,
 Pozsonyi Torna-Egylet,
 Privigyei Korcs.-Egylet,
 Rimaszombati Korcs.-Egylet,
 Quarnero Csónakázó-Egylet,
 Sátoraljujhelyi Korcs.-Egylet,
 Selmeczi Akad. Athléta Club,
 Soproni Korcsolyázó-Egylet,
 Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
 Sportkedvelők Köre,
 Szabadkai Sport-Egylet,
 Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
 Szatmár-Németi torna- s vívóegyl.,
 Szegedi Csónakázó-Egylet,
 Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
 Szegedi Torna-Egylet,
 Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
 Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
 Szegedi Kerékpár-Egyesület,
 Szászvárosi Athletika-Club,
 Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
 Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
 Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
 Torontáli Athletikai Club,
 Tordai Korcsolyázó-Egylet,
 Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
 Veszprémi Torna-Egyesület,
 Zsombolyai Athletikai Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A testgyakorlati utasításokról.

A gimnáziumi tantervhez újabban kiadott utasítások közt a testgyakorlati rész a legtöbb változást, mondjuk, hogy haladást mutat. És a mi még örvedetesebb, e haladást az utasítások szerzői a testgyakorlatokban már előbb elért eredményekből merítették. Azt mondhatjuk, hogy szinte elkésve jelentek meg e pontozatok, mert egy jól vezetett iskola tornaoktatása elérte már eddig is azt a fokot, azt a módszertani főkélyt, melyet az utasítások célul tűznek ki. De ezzel nem ócsárolni, sőt dicsérni akarjuk az utasításokat. Az alábbi észrevételek is főleg azt óhajtják elérni, hogy ez utasítások keretén belül a tornatanár egyéniségének megengedhető érvényesülése mellett tornatanításunk egységes legyen.

Az utasítások, igaz, nem parancsot, csak utbaigazítást jelentenek, de ez irányelvekkel nem lehet, nem szabad ellentétbe helyezkedni egy tanárnak sem. Mikor tehát pár szerény észrevételt óhajtunk tenni, az utasítások tekintélyét szemernyivel sem akarjuk csorbitani.

Az általános észrevételeket, vagy legalább valamely részét jobban szerettük volna a többi tárgyak általános részéhez illesztve látni, hogy minden tárgy tanárának figyelme felhívott

volna a testi nevelésre. Mert nem kevés baj okának tartom, hogy még sok iskola a testi nevelést és testgyakorlatokat tisztán a tornatanár ügyének véli s ezt azzal együtt nem sokra tartja. Jó lett volna tehát az általános utasítások elején pár sorban a tanárság gondos figyelmét felhívni a minden tanár lelkesedésére méltó testnevelési ügyre.

Maga a testgyakorlati utasítás első pár sora meg abba a tulzásba esik, hogy nagy szerénnyen úgy határozza meg a testgyakorlás célját, hogy az szellemképző, fegyelemre, lélekjelnlétre szoktató tömegek foglalkozása; tanításnak, nevelésnek tényezője, no meg a testi tulajdonok képzése is. Azt látjuk az általános résznek egész szelleméből, hogy íróik nagyon félték attól, hogy az „eltornászósodás“ vádjával illetik őket, ha bátran kimondják, hogy a testgyakorlatok célja első sorban mégis csak az, hogy erős testet képezzen. Sőt az újabban a versenyzés ellen felhangzott kifogások szószólóinak is eleget akar tenni az utasítás, mikor kétszer is hangoztatja egy pont alatt a tömeges gyakorlatokat, mintegy félvén, hogy a tanárok egyeseket fognak főleg jó versenyzővé fejleszteni.

Jó, ez baj is lenne, de viszont az mégis különös volna, ha a valóban erős, ügyes, igyekvő

tanulók az osztályozásban (3-ik pont) hátrányban részesülnének a csak szorgalmasokkal szemben. Az egyéni kiválóság, ha az születési ajándék is, mért részesülne épen a testgyakorlásnál igaztalan elbírálásokban. Ugyan mit szólnának ahhoz, ha a legkitünőbb számolót visszaszorítaná a tömeges együtt haladás elve, s osztályzatát elérhetné a szorgalmas rosszul számoló!

Az évvégi tornaünnepély (4-ik pont) rendezésénél is szinte látszik, mint féltek az utasítások szerkesztői a verseny szótól is mint igyekeznek a tömegek szerepeltetésévé tenni az ünnepélyt.

Talán azért, hogy a pár éve fellendült ifjúsági versenyek tulásba vitték itt-ott a tanulókat, volt szükséges külön pontban hangsúlyozni megerősítések kerülését. De nem csak e pont, hanem az egész utasítások szelleme tartózkodásra, önmérsékletre tanít. Nagyon helyesen, de oly módon kellene a mérséklésnek hatni, hogy azért a tornatanárokból ne vesszen ki a lélek, a lelkesedés. Nem mondom én, hogy az utasítások stílusa érje el az ódai szárnyalást, de ne maradjon lélekben alább a katonai utasításoknál. A testgyakorlás tanításában meg kell lenni a mérséklésnek, de csak ott lehet erről szó, hol van mit mérsékelni, ha van lelkesedés. Ez legyen a tanárban és tanulóban, ha nincsen is az utasításban.

A szabadban való tornázást nagyon helyesen kiemeli az utasítás s a tornatermet csak akkor ajánlja, ha az idő kedvezőtlen. Ennek a pontnak betartását nagyon óhajtánók, csak állna legalább akkora udvar a tanulók rendelkezésére, mint mekkora a tornaterem.

A tornaóráknak beillesztéséről az általános órarendbe úgy intézkedik az utasítás, hogy a második órától kezdve az elméleti órák közé ékeltesse. Ezzel ezen sokat vitatott kérdés is megoldást nyert; nyugodjék bele mindenki.

Üdvös új intézkedése az utasításnak, hogy gondoskodik a részben felmentett tanulók tornáztatásáról, sőt orvosi rendelkezés mellett a svéd gimnasztikát is ajánlja.

Ezek volnának szerény észrevételeim az utasítások általános részéhez, bár sok és fontos dolog a részletes utasításokban van, mit itt

kellett volna tárgyalni. Azokról más alkalommal.

Az 1905-diki Országos Ifjúsági Tornaverseny Szabadgyakorlatai fabottal.

I. gyakorlat.

1. Páros karlendítés előre középtartásba.
2. Botlendítés balrészutos magastartásba. (Balkézre nézni.)
3. Ugy mint 1.
4. Páros karlendítés mély tartásba.

II. gyakorlat.

1. Páros karlendítés előre középtartásba.
2. Botlendítés jobbrészutos magastartásba. (Jobbkézre nézni.)
3. Ugy mint 1.
4. Páros karlendítés mélytartásba.

III. gyakorlat.

1. Ballépő állás oldalt páros karlendítéssel, előre középtartásba.
3. Baltámadó állás oldalt és botlendítés balrészutos magastartásba.
3. Ugy mint 1.
4. Ballábbal alapállásba lépni és karlendítés mélytartásba.

IV. gyakorlat.

1. Jobblépő állás oldalt páros karlendítéssel, előre középtartásba.
2. Jobb támadó állás oldalt és botlendítés jobbrészutos magastartásba.
3. Ugy mint 1.
4. Jobb lábbal alapállásba lépni és karlendítés mélytartásba.

V. gyakorlat.

Egyes sorok mint III. kettős sorok mint IV. és ellenkezőleg folytatva 1—8 ütemben.

VI. gyakorlat.

1. Baltámadó állás oldalt és botlendítés balhátsó középtartásba, (botot a tarkóra.)
2. Törzsfordítás balra és a botot bal magastartásba lendíteni, (jobb kezét a bal vállhoz.)
3. Ugy mint 1.
4. Ballábbal alapállásba lépni és karlendítés mélytartásba.

VII. gyakorlat.

1. Jobb támadó állás oldalt és botlendítés jobb hátsó középtartásba, (botot a tarkóra.)
2. Törzsfordítás balra és a botot bal magastartásba lendíteni, (balkezét a balvállhoz.)
3. Ugy mint 1.
4. Jobblábbal alapállásba lépni és karlendítés mélytartásba.

VIII. gyakorlat.

Egyes sorok mint VI. kettős kettős sorok mint VII. és ellenkezőleg folytatva 1—8 ütemben.

IX. gyakorlat.

1. Ballépő állás előre páros karlendítéssel magastartásba.

2. Balvédő állás hátra törzshajlítással előre és botlendítés mélytartásba.

3. Ugy mint 1.

4. Ballábbal alapállásba lépni és karlendítés mélytartásba.

X. gyakorlat.

1. Jobb lépőállás előre pároskarlendítéssel magastartásba.

2. Jobb védőállás hátra törzshajlítással előre és botlendítés mély tartásba.

3. Ugy mint 1.

4. Jobblábbal alapállásba lépni és karlendítés mélytartásba.

XI. gyakorlat.

Kettős harangjelre: az egyes sorok alapállás, bot mélytartásban, a kettős sorok pedig jobb lépőállás előre páros karlendítéssel magastartásba *álva maradnak*, (lásd a szétküldendő szabadgyakorlatokat ábrákban); a kettős harangjelt követő *egy hangjelre a kettőssorok is alapállásba lépnek.*

Egyes sorok mint IX. az első ütemre kezdve, kettős sorok mint IX. a második ütemre kezdve és ellenkezőleg folytatva 1—8 ütemben.

XII. gyakorlat.

1. Ballépő állás oldalt páros karlendítéssel magastartásba.

2. Ballábbal szögállásba lépni s guggolás botletü-zéssel, (a jobb kéz alul legyen.)

3. Ugy mint 1.

4. Nyújtás alapállásba.

XIII. gyakorlat.

1. Jobb lépőállás oldalt páros karlendítéssel magastartásba.

2. Jobb lábbal szögállásba lépni s guggolás botletü-zéssel, (a balkéz alul legyen.)

3. Ugy mint 1.

4. Nyújtás alapállásba.

XIV. gyakorlat.

Kettős harangjelre: az egyes sorok alapállás bot mélytartásban, a kettős sorok pedig jobb lépőállás oldalt páros karlendítéssel magastartásban *álva maradnak*, (lásd a szétküldendő szabadgyakorlatokat ábrákban); a kettős harangjelt követő *egy harangjelre a kettőssorok is alapállásba lépnek.*

Egyes sorok mint XII. az első ütemre kezdve, kettős sorok mint XII. a második ütemre kezdve és ellenkezőleg folytatva 1—8 ütemben.

Magyar tanulók 1905-diki május hó 26—27 napjain tartandó Országos Tornaversenyének mősora:

Első nap.

1. Felvonulás. 2. Ének (Himnusz.) 3. Szabadgyakorlatok fabottal. 4. Szertornázás: rendes csapatornázás és mintacsapat-tornázás. 5. Egyéni összetett verseny: V—VI. oszt: futómászás: 30 m. futás s folytatólagos mászás 5 m. magas rudon. 6. Főverseny a zászlóért: szabadgyakorlat, szertornázás (nyújtó, ló vagy korlát) és távolba ugrás. 7. Oszlopokba állás. 8. Ének (Szózat). 9. Elvonulás.

Második nap.

1. Felvonulás. 2. Ének (Himnusz). 3. Szabadgyakorlatok fabottal. 4. Egyéni összetett verseny VII—VIII. oszt. futómászás: 50 m. futás és folytatólagos mászás 5 méter magas rudon. 5. Szabadon választott szabadgyakorlatok kéziszerekkel. 6. Kötélhuzás, (csapatverseny) intézet-intézet ellen. 7. Játékverseny (csapatverseny) intézet intézet ellen: füleslabda és kótya. 8. Oszlopokba állás és győztesnek kihirdetése. 9. Ének (Szózat) és Elvonulás.

Az országos ifjúsági tornaverseny előkészületei.

Lapunk tudósítójának hiányos közlését kell az alábbiakban jóvátennünk.

Ugyanis Micsnay Gyula a főverseny gyakorlatiról lapunk idei 2-ik számában a következőleg nyilatkozott:

„Képzhető-e, hogy az a tornatanár, ki a szakbizottságban benn van, ne bírjon tudomással arról, hogy körülbelül milyen szabadgyakorlat s az egyes szereken milyen gyakorlat lesz előmutatva? És ha erről tudomása van, micsoda dicséretes önzetlenséggel kell bírnia, hogy ezeket — ha nem is adja tudtul tanítványainak — (s ezt nem is tételezzük fel) intenzívebben ne gyakoroltassa. Tagadhatatlan, ha ezzel az önzetlenséggel nem bír, intézete e versenyben nagy előnyben lesz. Részemről, ha készséggel elismerem s hiszem is azt, hogy e bizottság minden egyes tagjában meg van ez az önzetlenség, vajjon hiszi-e más is? A bizottság intézkedéseihez még a gyanú árnyékának sem volna szabad férköznie, de hogy ezt kikerülje, a főverseny tervezetét meg *kell* változtatnia.“

Erre a gyengéd gyanúsításra pedig semmi ok sem lehetett volna, ha mi tudósításunkban a versenyt rendező tornatanároknak azon többször hangoztatott kijelentését közöltük volna, hogy az előre meghatározott gyakorlatoknak sem nemét, sem fajtáját egyik olyan tornatanár sem fogja megtudni, ki középiskolában tanít, mert nem ők tervezik. A tervező tornatanár pedig zárt borítékban adja a végrehajtó bizottság elnökének, ki csak a verseny pillanatában tudatja a gyakorlatokat.

A gyűlésen épen a gyanusítástól féltek a fővárosi tanárok, melyre pedig ez alkalommal semmi ok sincsen.

Egy fővárosi lelkiismeretes tornatanártól kapott levélben olvassuk: „A mindenható óvja meg iskolánkat az első díjtól, mert jaj volna becsületünknek.“

Mindezek után egész határozottsággal mondhatjuk, hogy „a bizottság intézkedéseire a gyanunak árnyéka“ sem férközhetik, ezért nem szükséges a főverseny pontozatait megváltoztatni.

A kótyajátékra nézve úgy határozott a bizottság, hogy 12-es lesz; tehát 3 iskola küzd 4—4 tanulóval a játékban.

A részletes szabályokat rövid idő múlva megküldi a bizottság. Még soha annyi ideje nem volt a tanulósnak a versenyre készülni, mint most lesz. A szabadgyakorlatok fényképei is a napokban megérkeznek az iskolákhoz, addig is közöljük leírásukat.

József nádor emlékverseny.

A három napra terjedő vívóverseny szombaton a törverseny döntő küzdelmeivel és egy sikerült akadémiaival befejezést nyert.

A rendező Műegyetemi Athletikai és Football Club osztatlan elismerést és méltányolást érdemel ama körütekintésért és ügyességért, melylyel a versenyt létrehozta és rendezte. Szerény anyagi viszonyai mellett ily nagyszabású sportesemény rendezése, támogatásra érdemes életképesség jele. Az őszi tenniverseny, a jég-hockey csapat s ez a vívóverseny megmutatta, hogy a klub jelenlegi vezetőinek agitálására és szakértelmére bátran reábizhatja magát a műegyetemi fiatalság az a része, mely a füstös kávéházi levegőnél többre becsüli a testedző sportot.

A versenyen megjelent Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter és a tanári kar saját szemeivel győződhetett meg, hogy a club megérdemelne oly anyagi támogatást, mely lehetővé tenné anyagi gondoktól menten megfelelni ideális céljának. Az utolsó nap látogatottsága felülmultra az előző napokét.

Megjelent Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter, Gopcsa László miniszteri tanácsos, Hauszmann rektor, Ilosvay és Kisfaludy Liptay Sándor prorektorok, Klein Gyula és Bodola Lajos dékánok, Rados Gusztáv prodékán, Schaffarczik Ferenc műegyetemi tanár, Stankovich Szilárd a M. A. Sz. titkára és Karafiáth Jenő a B. E. A. C. elnöke.

Programmon szerepelt a törvívás döntője, melyet igen érdekes küzdelem után Mészáros Loránt M. A. C. nyert meg.

Második helyre 2—2 győzelemmel Lestyánszky és Tóth jutottak, kik a második helyért döntőt vívtak, mely 4:3 arányban Tóth javára dőlt el.

Igen előnyösen tünt ki az ifjabb vívógárda szimpa-

tikus tagja, ifj. Rajágh Lajos, ki Tóth Péter felett aratott szenzációs győzelmet.

Mint jury-tagok Zulavszky százados, Békessy főhadnagy és Krencsey Géza gépészmérnök szerepeltek s ismét kifogástalanul, páratlanul ítélkeztek.

A versenyek befejezése után a gyönyörű tiszteletdíjakat és érmeiket lendületes beszéd kíséretében Berzeviczy Albert nyújtotta át a győzteseknek.

A versenyt követő akadémia lefolyása kissé tulgyors volt, de így is igen jól sikerült.

Résztvettek:

Lehner—Szerbőczy
Mészáros—Bányász
Lestyánszky—Werkner
Apáthy—Karkis
Földes—Lehner
Werkner—Szerbőczy.

Igen érdekes volt a főverseny győztesének Werknernek találkozása Szerbőczyvel, a juniorverseny győztesével.

Apáthy szép testtartásával és gyors mozdulataival tünt ki.

A Földes—Lehner pár küzdelme igen szép és változatos volt.

A főverseny részletes eredménye a következő.

- I. Mészáros Lóránt M. A. C.
- II. Tóth Péter M. A. C.
- III. Lestyánszky Dezső M. A. C.

A verseny után sikerült bankett volt a tisztviselők kaszinójában.

P. U.

Utasítások a testgyakorláshoz.

(Folytatás.)

3. *A rendgyakorlatok és felosztásuk.* — A rendgyakorlatok célja a rendérzék fejlesztése, a fegyelemhez való szoktatás és az ifjuság magafegyelmzésének megteremtése.

A rendgyakorlatok mindig az óra elején, rendszeren a szabadyakorlatokkal kapcsolatosan végzendők. Eleinte az I. osztályban önállóan is gyakorolhatók; később azonban kiválóan a szabadyakorlatokhoz való felálláshoz szolgálnak eszközül. Ilyformán a rendgyakorlatok valamennyi osztályon át gyakorlati segédeszközképpen állandó alkalmazásban maradnak. Begyakorlásuknál különös gond fordítandó a helyes menetelésre, kanyarodásra, fordulatokra, megállásra stb., vagyis mindama szükséges mozdulatok elsajátítására, amelyeknek segélyével egyszerre nagyobb tömegek (pl. több osztály, esetleg egész intézet) egyöntetűen vezethetők.

A rendgyakorlatok — amennyiben a katonai rendgyakorlatok közé tartoznak — a honvédegyalogság számára kiadott gyakorlati szabályzat szerint tanítandók és vezérelendők.

Osztályonként a következő rendgyakorlatokat végzethetjük:

I—II. osztály.

Arc- és oldalsor-képzés. Igazodás, fedezés, fordulatok. Sorbontás arc- és oldalsorból 2—3—4 sorba. Távol-ságvétel és a zárkózás. Járás helyben és helyből, lépésváltás, kanyarodások, fejlődések és köralakítás. Párok és kettős párok (rendek és kettős rendek) alakítása.

III—IV. osztály.

A menetelés szabatos gyakorlása, különös tekintettel a biztos kilépésre és gyors megállásra. A párok és kettős párok (rendek és kettős rendek) gyors és biztos alakítása. Kanyarodások és fejlődések. Ellenvonulások.

V—VIII. osztály.

Kettős párokba (kettős rendekbe) fejlődés és szakadozás menetközben. Kanyarodások menetközben. Szögvonulás és egyszerű felvonulások. Távolabb fekvő pont irányában való menetelés az irány pontos megtartásával.

4. *A szabadgyakorlatok és felosztásuk.* — A szabadgyakorlatok mindig a tornaóra elején, a rendgyakorlatokkal kapcsolatosan végzendők. Alsóbb és felsőbb osztályokban egyaránt legfőljebb 15 percig tartsanak, mely idő alatt azonban a tanulók hathatósan foglalkozzanak.

A szabadgyakorlatok valamennyi osztályban, különösen pedig a felső osztályokban rendszerint kéziszerekkel végzendők. E célra az I—II. osztályban kiválóan fabot és farúd, a III—IV. osztályban 1,5—2 kg.-os súlyzó, a többi osztályban 3 kg.-os súlyzó és 3—4 kg.-os vasbot, a két legfelsőbb osztályban buzogány is használható.

Olyan gyakorlatok, amelyek csak a szemnek tetszetősek, máskülönben pedig a tanulókat kellőképen nem foglalkoztatják (pl. füzerek, valamint oly 12—24 ütemes összetételek, amelyek csak az emlékezőtehetséget terhelik), az iskolai testgyakorlásban mellőzendők.

A szabadgyakorlatok háromféle gyorsaságban végezhetők. A lassu ütemben 60—80 mozgás, a közép ütemben 115—120 és a gyors ütemben körülbelül 124—130 mozgás végezhető egy perc alatt (a gyorsaságot a Mälzféle metronom adja meg).

Minden szabadgyakorlat „rajta!” vezényszóra kezdődik és „elég!” szóra ér véget; a járásoknál „indulj!” és „állj!” a vezényszók.

Osztályonként a következő szabadgyakorlatok végezhetők:

I—II. osztály.

Állások: alap-, lépő-, kereszt-, terpesz- és guggoló állás.

Tag-szabadgyakorlatok: karlökések, karlendítések, karkörzések és ütések minden irányba. Törzshajlítások és fordítások. Légzési gyakorlatok. Sarok-, térd- és lábemelések, láblendítések és fordítások. Szökdelések páros és fél lábon, oldal- és haránt terpesz-állásban, összekötve kargyakorlatokkal. Fekvő támaszok arccal, háttal és oldallal a föld felé.

Társas szabadgyakorlatok párosan és hármassal. Hátsó karfűzés, összekötve törzshajlítással előre, leüléssel és felállással.

Birkózási előgyakorlatok. Tolás, húzás egy és páros kézzel vagy karral. Tolás fabotokkal.

Kötélhúzás. A tanulók a hosszú kötelet kézben késszen tartják, vagy a földről kapják fel, vagy háttal állanak a köté középe felé (a kötelet vállon tartják) és úgy húznak, vagy a kötélről 10—20 lépésre állva, vezényszóra a kötélhez futnak, felkapják és azonnal húznak.

III—IV. osztály.

Állások. Támadó, védő és lebegő állás, térdelés.

Szabadgyakorlatok. Járások helyben, határozott számú lépésekkel és anélkül, összekötve kéz-, láb- és törzsgyakorlatokkal. Támadó és védő állások minden iránybt, összekötve kar- és törzsgyakorlatokkal. Törzsfordítások és hajlások. Egyszerű négyütemes gyakorlatok súlyzókkal. Szökdelések.

Társas szabadgyakorlatok hármassal, fabotokkal is. Feltérdelés, felállás és felugrás a botra, midőn a bot mély tartásban van. Társas gytkorlatok hármassal, arc- és oldalsorban és körben.

Birkózási gyakorlatok. Tolás és húzás fabotokkal, szemközt és háttal. Bothirkózás. Birkózás meghatározott fogással puha talajon.

Kötélhúzás, mint az I—II. osztályban.

V—VI. osztály.

Állások, különösen mint a szabadgyakorlatokhoz való kiindulás alkalmas helyzetei.

Szabadgyakorlatok ellenoldalu mozdulatokkal. Négyütemes gyakorlatok súlyzókkal és vasbotokkal. Félkörzések súlyzókkal.

Szökdelések terjesz, támadó és guggoló állásban. Szökdelések arcsorbtól vagy körben, vállfogással.

Társasgyakorlatok körben. Átfordulások, feltérde-
lések, támaszba ugrások.

Birkózás meghatározott fogással, puha talajon. A kötélhúzás különféle nemei.

VII—VIII. osztály.

Szabadgyakorlatok. Négyütemes ellenoldalu gyakorlatok; súlyzó- és vasbot-gyakorlatok, összekötve támadó- és védő állásokkal, minden irányba. A buzogány-gyakorlatokból a fél és egész körzések, bal, jobb és páros karral, magas és mély tartáson át. Kézkörzések a váll mellett. Kar- és kézkörzések összekötve.

Társasgyakorlatok fabotokkal, a botot mély tartásban az alkarokon és vállon tartva, ezekben támaszbaugrások, hátsó lefüggés és kelepfelhúzóadás.

Birkózás meghatározott és szabad fogással, csak a földreterítésig.

A kötélhúzás különféle nemei.

5. *Szertornázás és a szerggyakorlatok felosztása.* — Valamint a rend- és szabadgyakorlatok egész osztályal egyidejűleg végezhetők, épen úgy a szertornázás azonos gyakorlatai is az osztálynak legalább egy részével egynemű szereken egyszerre gyakorolhatók. Az ily tömeges tornázást „osztálytornázás”-nak is nevezük, melyhez egynemű szerből több példány szükséges, pl. nyolc mászórúd, négy pár gyűrűhinta stb. Még kellő számú szerek hiányában is, a meglévőknél felhasználásával, iparkodni kell, hogy a szertornázásnak ez a módja megtartható legyen, mert az alsóbb osztályok testi képessége és szellemi felfogása s a biztos eredmény elérése megkívánják az osztálytornázást.

A felsőbb osztályok 10—10 tanulóból álló csapatokban tornázhatnak csapatvezetőik közvetlen segítségével. A csapatvezetők hetenként egy órában külön kiképzésben részesülnek, amikor is a gyakorlatoknak egymásra való rendszeres következőzésében, elnevezésében és a segítségnyújtásban kapnak oktatást.

A csapatokba osztás erő és ügyesség alapján történik. A felnőtteknél szokásos erőmérés csak az V—VIII. osztályban eszközendő.

Az alsó osztályok egy órában lehetőleg két szert használnak; a felsőbb osztályok *kettőt*. A szerek egymásra következőzésének szabálya az, hogy míg az egyik

kivált a hajlító-, addig a másik a feszítőizmokat, vagy az egyik szer a felső-, a másik az alsó végtagokat foglalkoztassa nagyobb mértékben.

A tanulók egyénisége már a rend- és szabadgyakorlatoknál is tekintetbe veendő, annál inkább a szertornázásnál. Gyöngye testalkatúak, pl. egyes, magukban véve nem nehéz gyakorlatok megisméltése közben több pihenőt kapnak; rövidlátók, vérszegények vagy vérmezek pl. átfordulás helyett annak egyik rokongyakorlatát (hajlított függés, függés térdemeléssel, zsuporfüggés) végzik stb.

Gyöngye testalkatúak, vagy betegség, esetleg hiányos táplálkozás miatt elerőtlenedett tanulók a tanár külön figyelmére szorulnak, hogy saját erejük irányában elvesztett bizalmukat visszanyerjék.

Félénk tanulók csak szelid bánásmóddal és minden kényszer nélkül, esetleg a könnyebb gyakorlati nemek mellett való segédkezés által jutnak bizalomhoz és bátorsághoz.

Veszélyes gyakorlatok, amelyek biztos segítségnyújtás mellett is csak nagy óvatossággal végezhetők és máskülönben is az iskolai testi nevelés elveivel ellenkeznek, szigorúan meg vannak tiltva.

(Folytatjuk.)

Különfélék.

A Magyar Labdarugók Szövetsége f. hó 11-én tartotta V-ik rendes évi közgyűlését Banovits Kajetán miniszteri tanácsos elnökele alatt.

A közgyűlésre 20 egyesület képviselői vettek részt és pedig:

A „33” F. C. Lill. Erich, Lill Károly. Fővárosi Torna Club: Gerendai Géza, Sebestyén G. B. A. K.: Neuwelt Emil, Erényi Arnold. Bp. III. ker. T. és V. E.: Pollitzer Ferenc, Cseke Gyula. Postások: dr. Alfay Z., Harsády József. Bp. Sport Club: Knoblich János, Gorka Ágost. B. T. C.: Iszer Károly, Hajós Alfréd. M. A. C.: Lauber Dezső, Capelle Adolf. Margitsziget: Friedrich N., Gabrovitz Emil. M. A. és F. C.: Moór Jenő Lindner Ernő. Pozsonyi T. E.: Ertl János, Pogány Gyula. Tisztviselők L. E.: Glauber József, Oprée Rezső. Törekvés S. E.: Löwenrosen Károly, Nischbach. B. E. A. C.: Ordódy Béla, Nemes Dezső. Újpesti Törekvés: Jankovich G., Markó István. K. A. S. O.: dr. Biró J., Serény Gyula. Ferencvárosi T. C.: Horváth Ferenc, Balogh Hugó. Újpesti Torna Egy.: Keméndi Ernő, Erkel Jenő. P. T. S. E.: Méhes Lajos, ifj. Horváth József. M. T. K.: Sas Kálmán, László Aladár. Magyar. U. E.: dr. Füzesséry Z., Gillemot Ferenc.

A közgyűlés tudomásul vette a főtítkárt és pénztáros jelentését és elhatározta, hogy a Szövetség négy évének történetét megírattja s erre Horváth Ferencet, Gillemot Ferencet és Németh Andort kérte fel.

Helyt adott a közgyűlés Gillemot Ferenc felelősségének és 25 szóval 7 ellen kimondta, hogy a „33” Football Clubját az I. osztályban, a III. ker. T. és V. Egyesület pedig a II. osztályban meghagyja.

Megalakította a tisztikart. Elnök: Banovits Kajetán min. tanácsos; alelnökök: Kárpáti Béla és Steiner Hugó; főtítkárt: Németh Andor; pénztáros: Glauber József; ellenőr: Harsády József; számvizsgálók: Eisner Aurél, Békés Róbert, Telkes Aladár.

Banovits Kajetánt egyhangulag a szövetség tiszteletbeli tagjává választotta.

Az északi játékok Stockholmban. Az északi játékok első napján Európa gyorskorcsolyázó-bajnokságának 500 és 5000 méteres futamai kerültek eldöntésre. Mannó

Miltiades, a Budapesti Korcsolyázó-Egylet kiküldöttje, nagyon figyelemre méltóan állta meg helyét, mert az 500 méteres futamban jó második lett, míg az 5000 méteres versenyt feladta. A részletes eredmény a következő:

Európa gyorskorcsolyázó-bajnoksága. Első futam, 500 méter.

1. Vikander (Helsingfors) 49⁴/₅ mp.
2. Mannó Miltiades (Budapest) 50 mp.
3. Svederbok (Svédország) 50 mp.

Ezután Ylander (50¹/₅ mp.) és Wathen 51 mp.) következett.

A jég kitünő állapotban volt, a fordulók ellenben rendkívül kedvezőtlenek a verseny céljaira. A versenyek első nap szélsémben, 7 ok hideg mellett folytak le.

A nemzetközi korcsolyázó versenyek. f. hó 3-án folytak le a ligeti pályán.

Az utóbbi napok szokatlan melege nagyon megpuhította a jég felső felületét, úgy, hogy helyenként víztócsák keletkeztek, de azért általában meglehetősen jó volt a jég. A rendezés kifogástalan volt és a derült, tavaszias idő nagy nézőközönséget vonzott ki. A versenyek délelőtt és délután folytak le; és ránk, magyarokra nagy csalódást hoztak, mert a külföldi versenyzők, bizony kíméletlenül vitték el az első díjakat, amely szebb-nél-szebb díjakból különben a Budapesti Korcsolyázó Egyesület klubház előcsarnokában valóságos kiállítás rendezett. Schilling Ferenc bécsi versenyző kimagaslott egy stílus, mint kitartás tekintetében és meglátszott rajta, hogy davisai sikerét alapos tréning előzte meg. Davosban ugyanis négy versenyben háromszor második és egyszer harmadik lett a világ legjobb korcsolyázóival szemben.

Nálunk megnyerte az ezeröttszáz és ötezer méteres versenyeket és az ötszázast is bizonyosan megnyeri, ha el nem bukik. Az ötszáz méteres versenyt így Wampetics Imre nyerte meg.

A műkorcsolyázásban a bécsi Steiner Antal legyőzte ifj. Urbáry Sándort, a magyar bajnokot, míg harmadik a berlini Gordan Márton lett. A hölgyek korcsolyázó versenyében, miután a benevezett bécsi Hercz Jenny nem vett részt, Kronberger Lily győzött walkoverben.

A tegnapi lefolyt többi verseny részletes eredménye a következő:

1500 méteres gyorskorcsolyázó verseny.

1. Schilling 2 perc 49³/₅ mp.
2. Wampetics 2 perc 52 mp.
3. Schikk 3 perc 2 mp.
4. Péczely 3 p. 5 mp.

Indultak még: Weideinger 3 perc 9 mp., Eihary feladta, Herczegh bukott. A pálya kerülete 400 m. volt 50:30 m. sugáru fordulóval.

Hölgyek műversenye.

1. Kronberger Lily mint egyedüli induló. Elért pontszám volt 89, legnagyobb elérhető pontszám 134.

Urak műversenye.

1. Steiner (Bécs) 222.2 pont.
2. Urbári (B. K. E.) 206.6 pont.
3. Gordan (Berlin) 163.6 pont.

Kereskedelmi alkalmazottak footbalcsapata. A

Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete azzal a szándékkal alapította sportszocietát, hogy a kereskedelmi tisztviselők és alkalmazottak körében a testnevelés ügye iránt az érdeklődést felkeltse s a sportágak kultiválását megkedveltesse. A kereskedelmi alkalmazottak körében a sportszocietát megalakításának terve és törek-

vése élénk visszhangra talált s ma már 200-nál több tag hódol a sportok különböző ágának. Az egyesület tornaterme már kicsinek bizonyult a tömegesen résztvevő tornászok befogadására, de a legnagyobb agilitást a sportsoport football-csapatái fejtik ki, melyek az egész télen át, néha bizony csikorgó hidegben, trainiroztak az Erzsébet királyné-úti pályán. Az erős training s a csapat tagjainak kiválósága folytán a K. A. O. E. ma már oly legénységet tud kiállítani, mely bizonyára derekasan megállja helyét. Tavaszi szezonjának programjába különösen a vidéki csapatokkal való mérkőzéseket vette fel, de sok matche lesz fővárosi csapatokkal is.

Az olympiai versenyek Rómában. A st. louis-i olympiai küzdelmek után most már aktuálissá lett a legközelebbi világverseny előkészítése. A Brüsszelben tartott olympiai kongresszus határozatából kifolyólag a IV. olympiai versenyek 1908-ban Rómában lesznek három ciklusban; februártól husvétig: céllövés, vivás, futtatás, polo, labdarugás, tennisz- és mentőgyakorlatok; a husvét-i szünidők alatt lesznek a tulajdonképpeni olympiai versenyek sportkiállítással és sportkongresszussal kapcsolatban, végre Civitavecchiában vagy Nápolyban evezős- és vitorlaversenye. Az olasz bizottság nevében Brunetta d'Usseaux gróf levelet intézett Kemény Ferenc dr. igazgatóhoz, az olympiai bizottság magyar tagjához, melyben a magyar sport- és tornaegyleteket már most meghívja a fényes ünnepek keretében tervezett versenyekre, jelezvén, hogy az olasz kormány annak idején hivatalos meghívást is fog intézni a magyar kormányhoz.

Az 1905. évi egyetemi kardvívó-bajnokság versenyfeltételei. A Budapesti Egyetemi Athletikai Club 1905. évi április hó 9-én országos jellegű bajnoki kardvívó-versenyt rendez. Résztvehet benne minden egyetemi, műegyetemi, jog-, erdészeti-, bányászati-, gazdasági-akadémiai és állatorvostan-hallgató, gentleman amateur-vívó. Az idézett főiskolák kötelekébe tartozó egyévi önkéntesek, valamint azok, kik a bajnoki verseny idejét megelőzőleg számított 2 éven belül nyertek absolutoriumot, diplomájuk megszerzéséig, a versenyben szintén résztvehetnek. A bajnoki verseny győztese a „Budapesti Királyi Magyar Tudományegyetem 1905. évi Bajnoka” címet és bajnoki szalagon a B. E. A. C. aranyérmét kapja jutalmul. A bajnoki verseny minősítő-küzdelemből és körvívásból áll. A versenybírószám 7 tagból áll. Elnöke: dr. Nagy Béla, tagjai: Békessy Béla főhadnagy, Berty László főhadnagy, dr. Hajdu Marcell, Krencsey Géza, dr. Porteleky László, Zulavszky Béla százados. A nevezések a B. E. A. C. titkársága címére (IV., Központi egyetem) küldendők. Nevezési határidő 1905. április 1., déli 12 óra.

Korcsolya-versenyek Magyarország gyors korcsolyázásában a ligeti jégpályán Péczely Andor győzött, ki immár harmadszor nyeri a bajnokságot. Műkorcsolyázásban az ellenfél nélkül versenyző ifj. Urbáry Sándor jutott a jól kiérdemelt bajnoki címhez.

Urbáry tavaly óta nagyot haladt, akciója határozottabb, mozdulatai simuleknyobbak, elegánsak lettek. Sajnos, hogy nem volt versenytársa, mert akkor nem csak összehasonlításra lett volna alkalmunk, hanem egyszerűen Seibert trainer működésének határozottabb megítélésére is. Urbáry mindenestre csak dicséretére válik s kétségtelen, hogy a magyar műkorcsolyázás számára volt működése még akkor is, ha csak Urbárynál tudott eredményt felmutatni.

Másképp van a gyorskorcsolyázóknál. Ezeken haladást konstatálni nem lehet. Péczely, a bajnok, régi versenyző, kinek tudása már megállapodott. A fiatalabb versenyzőkön pedig a javulást nem vettük észre. Péczely mind a négy távon győzött s ezzel gyönyörű eredményt ért el. Győzelme jól megérdemelt, noha az idők nem a legjobbak s a rekordot egy futamban sem érte el.

Számbavehető ellenfele csak egy volt, Wampetich Imre, ki azonban csak a két rövidtávu futamban vált veszélyessé, de itt sem tudta trainingben elért formáját kimutatni, melynek alapján e kettőt feltétlenül meg kellett volna nyernie.

Halmay formán kívül volt, Schick pedig nem bajnoki klasszis.

A részletes eredmény a következő:

1500 m. I. futam:

1. Péczely Andor 2 p. 48¹/₅ mp.
2. Schick László 2. p. 56 mp.

II. futam:

1. Wampetich Imre 2 p. 51³/₅ mp.
2. Halmay Zoltán 3 p. 3 mp.

Wampetich e futamban az első két kört gyönyörűen s jobb idő alatt futotta, mint Péczely.

10,000 m. futam:

1. Péczely Andor,
2. Schick László.

Halmay és Wampetich nem indultak.

A bajnok végleges eredménye tehát:

- I. Péczely Andor négy győzelemmel.
- II. Schick László 2 második, 1 harmadik és 1 negyedik helylyel.

III. Wampetich Imre 2 második és 1 harmadik helylyel.

IV. Halmay Zoltán 1 harmadik és 1 negyedik helylyel, egyszer elbukott és egyszer nem indult.

Kolozsvári hírek. A magyar parlamentbe legújabbán a magyar vivás két lelkes harcosa *Báró Wesselényi Miklós* (idősb) volt Szilágy vármegye főispánja és *Dr. Pisztor Mór* egyetemi professor, az egyetemi állandó tornázo- és vívó-bizottság érdemes elnöke lépett be. Mindkettőnek hervadatlan érdemeik vannak az egyetemi fiatalság, de különösen az idősebb urak sport ügyének fejlesztésében, rendesen látogatták az egyetemi tornázo- és vívó intézetet, ahol nemcsak szóval, de a testgyakorlatok minden nemében résztvettek és jó példával jártak elő. — Wesselényi báró a nagy W. fia, örökölte a család erős fizikumát is és ennek köszönhető, hogy ő jelenleg az ország egyik legerősebb versenyvívója és athlétája; sport szempontból felemlíthető, hogy naponként 3—4 órán át forgatja a nehéz magyar kardot. Magam tanuja voltam, hogy nem egyszer 30—35 egyetemi hallgatóval verekedett meg egymásután, mind kimerülten tették le a fegyvert. — Dr. Pisztor Mór körül pedig dr. Haller Károly, dr. Farkas Lajos, dr. Kiss Mór és idei rektormagnifikus, dr. Lukács Adolf, dr. Kozsutcz Ignác, dr. Nagy Ernő, dr. Szabó Dénes, dr. Udránszky László egy. tanárok csoportosulnak, kik legszorgalmasabb tagjai az öreg urak csapatjának. Meg kell még említenem *Hoffmann Ferenc tornatanárt*, ki igazi lélekkel odaadólag fáradozik. *Dr. Gerentsér László* vívómester pedig az olaszvívásnak iparkodik tért hódítani, de kevés eredménnyel, mert az erdélyi ifjuság a magyar kardhoz vonzódik. A vivás tanításával még László Gyula, Varga Sándor, Bagaméry József, Kóváry Arthur és még 3 katonai hivatásos vívómester foglalkozik.

Vermes Lajos.

Felolvasás a M. A. C.-ban. A M. A. C. lovardai vivótermében mult hó 23-án este tartotta meg Nagy Béla dr. a tusszámításról szóló felolvasását vivóink nagy érdeklődése mellett. Felolvasása kezdetén nagy körültekintéssel bírálta az eddig megtartott versenyneinken szereplő juryk működését, részletesen mutatta ki azok hibáit, melyeknek legfőbb okát a jury tagjainak nagy számában találja és éppen ezért azon eredményre jut, hogy versenyneink reális voltának a 9 tagból álló jury felel meg leginkább. Ezáltal elkerülhetők lesznek azon hosszas vitatkozások és szavazások, melyek versenyneink lefolyását annyira zavarták, meghosszabbították.

Majd áttérve felolvasásának tulajdonképpeni tárgyára, a tusszámításra, a M. A. Sz. által alkotott versenyszabályok alapján kiváló szakszerűséggel fejtegette, úgy az egyes akciók az esettussok helyesen és igazságon mívelt civek alapján bírálandók el.

Végül kimutatja, hogy vivásnak, művészetnek legfontosabb kelléke és alapfeltétele az, hogy vivóink a vivás szabályait ismerjék és azok megtartására törekedjenek.

Az osztatlan helyesléssel fogadott felolvasásnak sikerült, melyből a jövőre vonatkozólag, úgy a jury tagjai, mint különösen versenyzőink számos tanúságot merítenek, nagy mértékben fokozták azon gyakorlati mutatványok, melyekkel Halmay Jenő vivómester a felolvasást kísérte.

A Nemzeti Sport vivóünnepé. A Nemzeti Sportnak március havában tartandó vivóünnepére, mely érnek dolgában rendkívül gazdagon van dotálva, tiszteletdíjak is előreláthatólag szép számmal állanak majd rendelkezésre. Már eddig is több helyről jelentettek be díjakat. Így tiszteletdíjat ajánlott fel Karátsonyi Jenő gróf, a tavalyi ünnep vezetőelnöke, aki ebben az évben is elfogadta az elnökségi tagságot, ugyancsak neje, a tavalyi vivóünnep háziasszonya: Karátsonyi-Andrássy Karolina grófnő és Ludvig Gyula, a máv. elnökgazdája. Az elnökségre felkért előkelőségek sorából ma Berzeviczy Albert dr. miniszter értesítette az ünnep titkárát, Krepelka Bélát, hogy az elnökségi tisztet elfogadja.

Uszóverseny. A *Budapesti Egyetemi Athletikai Club* a Rudas-fürdő uszodájában sikerült házi uszóversenyt rendezett, melynek eredménye a következő:

I. Plunging. 1. Gottesmann Raoul 14 m. 60. 2. Gecső Jenő 14 m. 10.

II. 80 méteres uszás. 1. Pauling Ede. 2. Gecső és Tamedly (holtverseny).

III. 60 méteres melluszás. (Handicap). 1. Gecső Jenő 3 mp. előny 2. Olasz Pál (scratch). 3. Weber Dezső.

IV. 400 méteres uszás. 1. Tamedly Mihály. 2. Gottesmann Raoul.

Kiadótulajdonosok: **Légrády Testvérek.**

Ó V Á S!

Tudomásunkra jutott, hogy idegen gyárból származó oly pneumaticok vannak forgalomban, melyekre **védjegyhamisítás szándékával**

„Continental“

szó van bélyegezve.

Figyelmeztetjük t. vevőinket és a nagyközönséget, hogy a valódi

Continental-Pneumatic

a gummiba préselt **sas** védjegyről ismerhető fel.

Egyszersmind kinyilatkoztatjuk, hogy jelentéseket, melyek a védjegybitorlás felderítésére és megbüntetésére vezetnek, szívesen és busásan jutalmazunk.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
Budapest.

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalm.

„Damascinus“- kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva **nem nyomja a kezet, elhárítja a kard csúszását, megóvja a keztyűt a kopástól.**

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896. sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

== Bármely kardra könnyen ráerősíthető. ==

Legtöbb államban szabadalmazva.

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár részvénytársaság
BUDAPEST.